

אוזבקיסטן. 227 מילים, ציור ושיר

הו חיילי הדמקה המנשקים
את רגלי המלכה

אֲחֵרֵי הַהַרִים זָקוּפֵי הָרֵאשׁ כְּסוּסֵי הַמוֹנְגוֹלִיִּים
שֶׁל גִּ'נְגִ'יס חֵ'אן,
אֲחֵרֵי עֲרַמַת הַגְּלָגְלוֹת שֶׁהֵנִיחַ הַמֶּלֶךְ טִימֹר
לְיַד גְּדֻרוֹת הַכְּפָרִים שֶׁכָּבַשׁ,
אֲחֵרֵי עָלֵי הַמָּשִׁי בְּעֲצֵי
הַדֶּרֶךְ הַגְּדוֹלָה,
אֲנִי שׁוֹתֶה וּוְדָקָה עִם מְרַקִּיָּאל פְּזִילֹב
שֶׁבְּאֵלֶף תְּשַׁע מְאוֹת תְּשָׁעִים וְאַחַת הִיא אֵלּוּף הָעוֹלָם
בְּדִמְקָה.
בְּמָקוֹם לְצַחֲצַח חֲרָבוֹת אֲנַחְנוּ מְחַלְקִים אֶת הָעוֹלָם
לְשָׁשִׁים וָאַרְבַּע מְשַׁבְּצוֹת,
מְרִיחִים אֶת צְבָעֵי הַתְּבַלְיָנִים בְּשָׂקֵי
הַשּׁוּק בְּסִמְרֵקְנֵד וְנֹעִים בְּשַׁחֲרוֹר לְבָן
לֹא רְחוֹק מִפְּסֻלוֹ שֶׁל הַמֶּלֶךְ שֶׁהִיא כּוֹבֵשׁ
גַּם אֶת הַיָּם אִם מִיִּשְׁהוּ הִיא מְלַמֵּד
אֶת הַסּוּסִים לְשַׁחוֹת.
הוּ, חֵיילֵי הַדִּמְקָה הַמְּנַשְׁקִים אֶת רַגְלֵי הַמֶּלֶכָה,
וְרַגְלֵי הַמֶּלֶכָה פְּרָחִי כְּתֵנָה,
וְתוֹת שְׁפִתֶיהָ כְּשִׁפְתֵי שַׁחְרוּזָאדָה,
וְשַׁחְרוּזָאדָה תָּמִיד בּוֹלְעַת אֶת לְשׁוֹנָהּ
לְפָנֶי שְׁשָׁמִיכַת הַחֶשֶׁךְ מְכֹסָה עַל
סוּף הַסְּפּוֹר.

באמצע הדרך שבין טשקנט לסמרקנד אנו פוגשים במכשפה. שיני זהב מחייכות בחלל פיה. קשה לראות אותן מבעד לאדים המיתמרים מסיר הקטורת שהיא מחזיקה בידה, אבל שטר של אלף סום (פחות אפילו מדולר) משכנע אותה להצטלם איתי. הדרך היא דרך המשי ועם קצת דמיון אפשר להריח שם את פרסות סוסי המלך טימור, ג'ינג'יס ח'אן או אלכסנדר הגדול. המכשפה מאוד ממשית, אבל היא גם מטאפורה. היא שתולה באמצע הדרך כדי להגביר את תופי הטם-טם של ההיסטוריה. אוזבקיסטן היא מדינה המרוהטת במסגדים רבים, בתושבים בעלי תווי פנים מונגוליים, בקילומטרים של צבעי שוק ובכבוד רב לשירה. עובדה: באחת הכיכרות המרכזיים בעיר הבירה מיתמר פסלו של אלישר נבואי, המשורר הלאומי, ולרגליו נוהגים כלות וחתנים להניח פרחים. את פרה השירה שלי אני מניח באוניברסיטה לשפות בסמרקנד, בבית ספר יהודי בבוכרה ובאולם הגדול (הבנוי על פי מיטב המסורת הקומוניסטית) לתרבות העולם בטשקנט. את מחיאות הכפיים אני מעביר לעמי מהל, שגריר ישראל באוזבקיסטן. בשפת הכדורסל עמי שילוב נדיר בין שחקן טקטי לשחקן נשמה. כלומר: מקצוען עד קצות האצבעות ויחד עם זאת בעל שאר רוח בצורה נדירה. האירווח שלו, של יעל, אשתו, של המתרגם ז'ניה, ושל צוות השגרירות היה מושלם. ועוד משהו: אוזבקיסטן היא הודמנות נדירה לראות את לחיצת היד שבין הנביא מוחמד לדוסטויבסקי. מוחמד מגביה למסגדים ולמדרסות (בתי הספר) את התקרה ודוסטויבסקי הוא הא"ב המתגלגל בפי האנשים הקונים ערמות אורז כדי לערבב אותו בבשר הכבש. לא צריך להוסיף תבלינים לצירוף הזה. מספיק לראות מאחור את ראשה הבלונדיני של בתי שירלי מתערבב בגלי הצעיפים המתנופפים בים השוק. ■

